

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615214039
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6615214039.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcu M. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v L., P. Y.XX, zastúpeného B. N. M., Q. so sídlom v L., T. G. M. Y.. XX/A, proti žalovanému A. P. za ktorého koná M. A. A. P. so sídlom v K., P. Y.. XX, o zaplatenie 19.000,- € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 5C/333/2015-146 zo dňa 14.09.2018, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 12.000,- € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,- € od 09.02.2013 do zaplatenia (prvý výrok) m e n í tak, že žalobu žalobcu v tomto rozsahu z a m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 12.000,- € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,- € od 09.02.2013 do zaplatenia, všetko v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (druhý výrok) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26,32 € s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (tretí výrok).

1.2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 19.000,- € s príslušenstvom z titulu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o väzbe. Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, podľa ktorého uznesením vyšetrovateľa zo dňa 13.08.2002 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona; uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14.08.2002 bol žalobca vzatý do väzby, ktorú vykonal v období od 13.08.2002 do 18.09.2003 (vo výkone väzby bol žalobca spolu XXX dní); dňa 10.03.2005 podal krajský prokurátor proti žalobcovi obžalobu pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona; rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.09.2010 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal žalobca (rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 09.06.2011); prokurátor podal proti rozsudku odvolanie, ktoré Najvyšší súd

Slovenskej republiky uznesením zo dňa 25.01.2012 zamietol (uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 25.04.2012); nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca predbežne prerokoval u žalovaného v období od 08.08.2012 do 08.02.2013; dňa 23.09.2015 doručil žalobca súdu žalobu, ktorou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie a väzbu.

1.3 Podľa právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie je žaloba žalobcu čiastočne dôvodná a preto priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.000,- € s príslušenstvom, ktorú považoval za primeranú vzhľadom na zásah do „pracovného a čiastočne spoločenského života“ žalobcu v dôsledku jeho prepustenia zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru dňa 16.09.2002 v príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia žalobcovi a jeho vzatím do väzby; súd prvej inštancie aplikáciou ustanovení § 101 a § 112 Občianskeho zákonníka dospel okrem iného k záveru, že námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná a žaloba žalobcu bola na súd podaná včas dňa 23.09.2015 pred uplynutím trojročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 26.04.2012, pričom pri rozhodovaní zohľadnil aj šesťmesačné prerušenie plynutia premlčacej doby v dôsledku predbežného prerokovania nároku v období od 08.08.2012 do 08.02.2013 podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb.; ohľadne dôvodnosti vznesenej námietky premlčania súd prvej inštancie konkrétne argumentoval, že „v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka v spojení s § 9 ods. 1 a § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. bolo potrebné nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vopred prerokovať s ústredným orgánom (Ministerstvo spravodlivosti SR); premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie; žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola ministerstvu spravodlivosti doručená dňa 08.08.2012, oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku bolo vyhotovené dňa 04.02.2013 a zástupcovi žalobcu doručené dňa 08.02.2013; predbežné prerokovanie trvalo celkovo od 08.08.2012 do 08.02.2013, t.j. 6 mesiacov; od začiatku plynutia premlčacej doby (26.04.2012) do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (08.08.2012) uplynuli 3 mesiace a 13 dní, t.j. 104 dní; počas predbežného prerokovania nároku premlčacia doba spočívala a začala plynúť ďalej deň nasledujúci po doručení oznámenia o výsledku predbežného prerokovania žalobcovi, t.j. dňa 09.08.2013; od tohto dátumu (09.08.2013) do uplynutia 3-ročnej premlčacej doby zostalo celkovo 991 dní (3 roky x 365 dní = 1095 dní; 1095 dní mínus 104 dní = 991 dní); premlčacia doba uplatneného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa uvedeného výpočtu uplynula dňa 29.10.2015; žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na súde dňa 23.09.2015; na základe uvedeného mal súd za to, že žaloba bola podaná na súde včas“; na základe uvedeného súd žalobe žalobcu čiastočne vyhovel vrátane uplatneného príslušenstva v podobe úrokov z omeškania „vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,- € od 09.02.2013 do zaplatenia, nakoľko dňom nasledujúcim po oznámení žalovaného, že neuspokojí nárok žalobcu, sa žalovaný dostal do omeškania v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.“.

1.4 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 16 ods. 4 a § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 514/2003 Z. z.“) v spojení s § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 3, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1, § 10 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej aj „zákon č. 58/1969 Zb.“) v spojení s § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 a § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.; osobitne vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania súd prvej inštancie ťažiskovo rozhodol s poukazom na ustanovenia § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 101 a § 112 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p. a úspešnejšiemu žalobcovi (63,16 %) priznal pomernú náhradu trov konania proti žalovanému (36,84 %) v pomere 26,32 %.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu včas odvolanie zo dňa 29.11.2018 (č.l. 163-173 spisu). Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v rozsahu výroku o čiastočnom vyhovení žalobe (prvý výrok) a výroku o trovách konania (tretí výrok). Vyjadril názor, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Žalovaný argumentoval, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s jeho námietkou v priebehu konania, že jednotlivé tituly uplatnenej škody (uznesenie o vznesení obvinenia

a rozhodnutie o väzbe) je potrebné posudzovať samostatne, pokiaľ ide o splnenie predpokladov jeho zodpovednosti za škodu, preto je napadnutý rozsudok nezrozumiteľný a nepreskúmateľný; poukázal na skutočnosť, že v priebehu konania vzniesol proti uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy námietku premlčania podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. (uznesenie o vznesení obvinenia) a § 23 zákona č. 58/1969 Zb. (rozhodnutie o väzbe); vyjadril názor, že desaťročná objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku uplynula žalobcovi dňa 13.08.2012 (t.j. desať rokov po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 13.08.2002), resp. jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nároku uplynula žalobcovi dňa 25.04.2013 (t.j. jeden rok po skončení trestného konania dňa 25.04.2012); nesúhlasil s aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka na posúdenie premlčania uplatneného nároku; osobitne nesúhlasil s názorom súdu, že aj pri aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní sa premlčacia doba prerušuje podľa § 22 ods. 3 zákona č. 59/1969 Zb. počas predbežného prerokovania nároku na ústrednom orgáne (ministerstve spravodlivosti); preto aj v prípade aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní by všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku začala žalobcovi plynúť dňa 26.04.2012 (t.j. deň po doručení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3To/10/2011-2728 zo dňa 25.01.2012) a uplynula dňa 26.04.2015, pričom žalobca svoj nárok uplatnil na súde až dňa 23.09.2015; žalovaný ďalej podrobne argumentoval aj proti priznanej náhrade nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, keď nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie o existencii príčinnej súvislosti medzi vedením trestného stíhania proti žalobcovi, resp. jeho väzbou na jednej strane a prepustením žalobcu zo služobného pomeru; žalovaný namietol, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy a nesúhlasil ani s priznanými úrokmi z omeškania, pretože rozsudok o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy má konštitutívny charakter a omeškanie tak vzniká až po uplynutí lehoty na plnenie podľa rozhodnutia vo veci samej; na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalobca vo vyjadrení zo dňa 14.12.2018 (č.l. 184 spisu) prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k odvolaniu žalovaného uviedol, že sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi napadnutého rozsudku; vyjadril názor, že napadnutý rozsudok bol dostatočne jasne, zrozumiteľne a podrobne odôvodnený; súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že zákon č. 58/1969 Zb. neupravoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy; nebolo jeho povinnosťou vyčíslovať náhradu nemajetkovej ujmy osobitne vo vzťahu ku všetkým nezákonným rozhodnutiam zvlášť; pre určenie výšky nemajetkovej ujmy nie sú stanovené žiadne kritériá a je ponechaná na voľnú úvahu súdu; žalovaný nezohľadnil skutočnosť, že bol štátom desať rokov bezdôvodne trestne stíhaný pre trestný čin vraždy, počas trestného stíhania bol 401 dní vo väzbe a bol prepustený zo služobného pomeru, čím utrpel závažnú ujmu; napadnutý rozsudok považoval za zákonný a správny; na základe uvedeného navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanom spore nevykonali odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Konanie v prejednávanom spore začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok; podľa § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti; podľa § 470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované; ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

4.2 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 12.000,- € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,- € od 09.02.2013 do

zaplatenia (prvý výrok) podľa § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.3 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.4 Podľa § 382 C.s.p., ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

4.5 Podľa § 20 zákona č 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

4.6 Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110); na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka; ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

4.7 Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

4.8 Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

4.9 Odvolanie žalovaného je dôvodné.

4.10 V priebehu odvolacieho konania vyzval odvolací súd uznesením č.k. 17Co/18/2019-192 zo dňa 13.05.2020 žalobcu a žalovaného, aby sa do 10 dní od doručenia tohto uznesenia vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 101 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prejednávanej spore.

4.11 Dňa 15.05.2020 doručil žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolaciemu súdu vyjadrenie zo dňa 15.05.2020 (č.l. 203 spisu), v ktorom uviedol, že pokiaľ bude mať odvolací súd za to, že na vznesenú námietku premlčania žalovaného je potrebná aplikácia ustanovení uvedených v uznesení zo dňa 13.05.2020 súhlasí s tým, aby boli uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka boli aplikované.

4.12 Dňa 23.05.2020 doručil žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu odvolaciemu súdu vyjadrenie zo dňa 20.05.2020 (č.l. 207-208 spisu), v ktorom uviedol, že nesúhlasí s právnym posúdením sporu podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 100 ods. 1, § 101 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; nesúhlasil s aplikáciou príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní v prejednávanej spore a trval na posúdení žalovaného nároku v zmysle ustanovení § 22 ods. 2 a § 23 zákona č. 58/1969 Zb.; súčasne aj v prípade, ak by pripustil možnosť aplikácie ustanovení § 100 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, nie sú splnené podmienky na aplikáciu ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; argumentoval, že „predmetné ustanovenie má v oblasti občianskeho práva závažný interpretačný i aplikačný dosah; ide predovšetkým o ustanovenia zakazujúce taký výkon práv a povinností, ktorý by bol v rozpore s pravidlami s princípmi právneho štátu a občianskej spolupatričnosti; v praxi ide o prípady, keď výkon práva je formálne v súlade so zákonom (právom), ale cieľom je dosiahnutie iného výsledku, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá; rozpor s dobrými mravmi nastáva aj v prípade, ak konajúci síce koná v medziach svojho práva, ale prostredníctvom svojho správania, inak právom dovoleným, sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu; pri posúdení, či je konanie v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne nestanovuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, a teda závisí v každom konkrétnom prípade od úvahy súdu; úvaha súdu musí byť podložená dôkladnými skutkovými zisteniami a súčasne musí presvedčivo dokladať, že tieto zistenia dovoľujú urobiť v konkrétnom prípade záver o súlade či nesúlade daného výkonu práva s dobrými mravmi; pokiaľ ide o výkon práva, ktoré dáva účastníkom priamo právny predpis, prichádza takáto aplikácia tohto ustanovenia do úvahy iba vo výnimočných prípadoch“; zdôraznil, že aj keď využil celú šesťmesačnú lehotu na predbežné prerokovanie nároku v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a následne vzniesol námietku premlčania, nekonal v tomto smere v rozpore s dobrými mravmi; vzhľadom na okolnosti prejednávanej

sporu je nepochybné, že nevzniesol námietku premlčania za účelom poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, ale z dôvodu, že sám žalobca tým, že nepostupoval pri uplatnení svojho práva s dostatočnou starostlivosťou, spôsobil márne uplynutie objektívnej premlčacej doby; ak by pripustil záver súdu prvej inštancie o aplikácii trojročnej všeobecnej premlčacej doby upravenej v Občianskom zákonníku (bez aplikácie § 112 Občianskeho zákonníka) je nepochybné, že nárok žalobcu je aj v tomto prípade premlčaný; premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy začala plynúť dňa 26.04.2012 (deň po doručení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3To/10/2011-2728 zo dňa 25.01.2012) a uplynula dňa 26.04.2015; žalovaný nárok predbežne prerokoval v období od 08.08.2012 do 08.02.2013; od 08.02.2013, t.j. od predbežného prerokovania nároku po uplynutie trojročnej všeobecnej premlčacej lehoty dňa 26.04.2015, uplynuli dva roky a dva mesiace; žalobca si svoj nárok na súde uplatnil až dňa 23.09.2015, teda takmer päť mesiacov po uplynutí premlčacej doby; pri vznesení námietky premlčania vychádzal výlučne z nesporných okolností, na základe ktorých bol nárok na náhradu škody zo strany žalobcu uplatnený; nemôže byť na jeho zodpovednosť pričítané, ak žalobca neskorou voľbou prostriedku ochrany svojich práv vlastným zavinením vytvoril podmienky pre vznesenie námietky premlčania práva; takéto uplatnenie námietky premlčania v nijakom prípade nemôže byť súdom posúdené ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; zdôraznil, že „pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi, je potrebné skúmať, či žalobca postupoval s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich“; vyjadril názor, že jeho postup pri prerokovaní nároku na náhradu škody nemôže byť vyhodnotený ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi; v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. riadne a včas v zákonnej šesťmesačnej lehote prerokoval uplatnený nárok na náhradu škody, keď pri samotnom prerokovaní postupoval v zmysle svojich zákonných kompetencií a nijakým spôsobom neprekročil rozsah zákonom zverených práv a povinností; na záver zdôraznil, že „úlohou súdov by v nijakom prípade nemalo byť nachádzať spôsoby v podobe zvolenia „iného vhodného právneho predpisu, resp. svojvoľného kombinovania právnych predpisov“ pre stranu sporu, ktorá si aktívne neuplatňuje svoje právo tak, aby bol jej nárok (síce uplatnený podľa zákona č. 58/1969 Zb. po uplynutí premlčacej lehoty) v konečnom dôsledku (s odkazom na všeobecnú právnu úpravu premlčania, navyše absurdne predĺženú o lehotu šesť mesiacov predbežného prerokovania) uplatnený včas; iba z dôvodu, že v danom prípade pri správnej aplikácii lehoty premlčania upravenej v § 22 ods. 2 a § 23 zákona č. 58/1968 Zb. (a aj v prípade všeobecnej trojročnej lehoty Občianskeho zákonníka) by bol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy premlčaný, nemožno túto úpravu arbitrárne ignorovať a snažiť sa vytvoriť pre stranu sporu výhodnejšie podmienky, ktoré sú v rozpore so samotným znením osobitného zákona č. 58/1969 Zb. upravujúceho problematiku zodpovednosti štátu za škodu; takýto postup by predstavoval porušenie základného princípu uvedeného v článku 6 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zaručuje rovnosť strán sporu v konaní pred súdom“; uzavrel, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má za to, že nie je daný skutkový ani zákonný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s ustanovením § 100 ods. 1, § 101 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prejednávanej spore.

4.13 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie popísanými v napadnutom rozsudku, z ktorých ťažiskovo vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa zo dňa 13.08.2002 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona; uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14.08.2002 bol žalobca vzatý do väzby, ktorú vykonal v období od 13.08.2002 do 18.09.2003 (vo výkone väzby bol žalobca spolu 401 dní); dňa 10.03.2005 podal krajský prokurátor proti žalobcovi obžalobu pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona; rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.09.2010 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal žalobca (rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 09.06.2011); prokurátor podal proti rozsudku odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 25.01.2012 zamietol (uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 25.04.2012); nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca predbežne prerokoval u žalovaného v období od 08.08.2012 do 08.02.2013 a dňa 23.09.2015 uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie a väzbu doručením žaloby na súd; pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní bol postačujúci skutkový stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p.); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní tak nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384

C.s.p.); spornou medzi stranami zostala právna otázka dôvodnosti námietky premlčania uplatneného nároku vznesená žalovaným, keď v tejto súvislosti odvolací súd vyzval strany na vyjadrenie k novej aplikácii ustanovenia § 20 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 101 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prejednávacom spore (§ 382 C.s.p.).

4.14 Medzi stranami nebolo sporné, že uplatnený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje majetkové právo, ktoré sa premlčuje (R 58/2014), sporná medzi nimi v tomto smere zostala otázka uplynutia premlčacej doby na uplatnenie tohto nároku do podania žaloby na súd; proti uplatnenému nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (19.000,- €) vznesol žalovaný námietku premlčania, na ktorú súd prvej inštancie neprihliadol (nevyhodnotil ju ako dôvodnú) a žalobe žalobcu čiastočne vyhovel (v rozsahu o zaplatenie sumy 12.000,- € s príslušenstvom); žalovaný s čiastočným vyhovením žalobe nesúhlasil a vo vzťahu k posúdeniu jeho námietky premlčania uplatneného nároku jednak nesúhlasil s aplikáciou príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní a argumentoval v prospech aplikácie ustanovení § 22 ods. 2 a § 23 zákona č. 58/1969 Zb. na premlčanie uplatneného nároku a jednak poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie jednak odmietol aplikáciu príslušných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. na premlčanie uplatneného nároku, na druhej strane však na prerušenie plynutia premlčacej doby počas predbežného prerokovania nároku aplikoval ustanovenie § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb., čo považoval žalovaný za vnútorne rozporné; predmetom konania v prejednávacom spore je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená trestným stíhaním a rozhodnutím o väzbe za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.; napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy čiastočne priznal; nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je predmetom úpravy zákona č. 58/1969 Zb., preto podľa odvolacieho súdu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nespadá do povinnosti predbežného prerokovania (§ 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.); žalobca tak nebol povinný svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy u žalovaného predbežne prerokovať a pokiaľ tak v období od 08.08.2012 do 08.02.2013 napriek tomu urobil, počas tohto obdobia nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb.; zákon č. 58/1969 Zb. neobsahuje ani ustanovenia o premlčaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy; v zmysle aktuálnej súdnej praxe sa na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej trestným stíhaním a rozhodnutím o väzbe za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. aplikujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/191/2017 zo dňa 21.06.2019 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 11/2019 zo dňa 10.01.2019 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/142/2017 zo dňa 31.07.2018; odvolaciemu súdu je známe, že proti uvedenému uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/142/2017 ako aj proti predchádzajúcemu rozhodnutiu krajského súdu prebiehajú pred ústavným súdom na základe ústavných sťažností žalovaného konania pod sp. zn. II. ÚS 578/2018 a sp. zn. IV. ÚS 10/2020, ktoré boli uznesením ústavného súdu sp. zn. PLs. ÚS 4/2020 zo dňa 29.01.2020 spojené na spoločné konanie, ktoré nie je právoplatne skončené), z tohto dôvodu na plynutie premlčacej doby nemožno aplikovať ustanovenie § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. o prerušení plynutia premlčacej doby počas predbežného prerokovania nároku; nakoľko nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nebolo nutné predbežne prerokovať, neprichádza do úvahy ani aplikácia ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka, pretože nejde o uplatnenie práva na súde ani na príslušnom orgáne (nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nebolo potrebné najskôr uplatniť na príslušnom ústrednom orgáne); právo žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním a rozhodnutím o väzbe podľa zákona č. 58/1969 Zb. sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka; bez prerušenia plynutia premlčacej doby v dôsledku predbežného prerokovania nároku je zrejmé, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy bol na súde dňa 23.09.2015 uplatnený po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá začala plynúť dňa 26.04.2012 (t.j. deň nasledujúci po doručení posledného rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci, ktorým bolo trestné stíhanie právoplatne skončené žalobcovi) a (bez prerušenia) uplynula dňa 27.04.2015 (posledný deň premlčacej doby 26.04.2015 pripadol na nedeľu, preto sa v zmysle § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka presunul na pondelok 27.04.2015 ako najbližší nasledujúci pracovný deň); premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka; premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia; dĺžku premlčacej doby určuje zákon a pod sankciou neplatnosti nemožno túto dobu zmeniť ani dohodou strán; jej uplynutím dochádza k právnym účinkom premlčania (zánik možnosti vynúteného splnenia práva z dôvodu vznesenia námietky premlčania); posledný deň všeobecnej trojročnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy pripadol

žalobcovi na deň 27.04.2015; žalobca podal žalobu na súd až dňa 23.09.2015; uplynutím premlčacej doby nastanú v prípade vznesenia námietky premlčania účinky premlčania; konanie v prejednávanej spore začalo až po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby na uplatnenie sporného nároku proti žalovanému, námietka premlčania bola teda zo strany žalovaného vznesená dôvodne, súd prvej inštancie na ňu pri rozhodovaní bol povinný prihliadnuť (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka); na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nedospel k správne rozhodnutiu, keď žalobe žalobcu v napadnutom rozsahu čiastočne vyhovel, preto napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu na základe dôvodne vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku v napadnutom rozsahu zamietol; napadnutý rozsudok nebol správny ani ohľadne prisúdenia úrokov z omeškania z prisúdenej sumy, pretože vzhľadom na charakter rozhodnutia o náhrade nemajetkovej ujmy ako konštitutívneho, by sa žalovaný do omeškania mohol dostať až v prípade nesplnenia povinnosti v lehote určenej v samotnom rozsudku; v dôsledku zamietnutia žaloby na základe dôvodne vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku sa už nebolo potrebné z hľadiska hospodárnosti konania osobitne zaoberať ďalšími spornými otázkami ohľadne dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu.

4.15 Nakoľko žalobca pred podaním žaloby na súd predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil a zástupca žalovaného nárok predbežne prerokoval v období od 08.08.2012 do 08.02.2013, t.j. využil celú šesťmesačnú lehotu na predbežné prerokovanie nároku, bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné posúdiť, či správanie žalovaného, ktorý (prostredníctvom svojho zástupcu) sám svojím konaním navodil dojem, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné predbežne prerokovať a následne vzniesol námietku premlčania, nekonal v tomto smere v rozpore s dobrými mravmi (t.j. či výkon práva vzniesť námietku premlčania nie je v tomto konkrétnom prípade v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka); dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania; rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti; vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu; v takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu; v zákonom stanovených prípadoch je výkonom práva tiež vznesenie námietky premlčania; námietka premlčania je jednostranný právny úkon dlžníka v konaní pred súdom, ktorým dlžník namieta uplynutie premlčacej doby; vo všeobecnosti možno uviesť, že samotné vznesenie námietky premlčania nepredstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pretože ide o zákonný inštitút, ktorého primárnym účelom je prispievanie k istote právnych vzťahov; pokiaľ ide o rozpor uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi, nie je na druhej strane vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania bolo považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi; o takýto prípad však môže ísť iba výnimočne; v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva jednej procesnej strany, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej procesnej strany, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá procesná strana márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nej by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom; pre posúdenie primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby; v tejto súvislosti je tiež relevantné, či v konaní boli preukázané také dôvody a okolnosti prípadu, pre ktoré by mala byť námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi; posúdenie dôvodnosti námietky premlčania zostáva vždy na úvahe súdu, ktorý objektívne prihliada predovšetkým na to, za akých okolností bola námietka premlčania vznesená, za akých okolností k premlčaniu došlo (dôvody, pre ktoré nedošlo k uplatneniu práva) a prípadne samotnú ujmu, ktorá veriteľovi v dôsledku účinkov premlčania hrozí; medzi zneužitím práva namietať premlčanie zo strany dlžníka (výkonom práva vzniesť námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi) a dôvodmi, pre ktoré veriteľ neuplatnil včas svoj nárok, by mala byť príčinná súvislosť; úmysel poškodiť druhú procesnú stranu námietkou premlčania však nemožno vyvodiť z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale z tých konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená; tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým

je odopretie práva uplatniť námietku premlčania; v prejednávacom spore odvolací súd z obsahu spisu ani zo skutkových tvrdení sporových strán nezistil žiadne také výnimočné dôvody, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že námietka premlčania uplatneného nároku vznesená žalovaným predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka); žalobca v priebehu konania ani po výzve odvolacieho súdu (§ 382 C.s.p.) žiadnym spôsobom nezrejmal, či predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy malo vplyv na jeho správanie pred podaním žaloby na súd a teda z akého dôvodu po predbežnom prerokovaní nároku nepodal žalobu na súd v rámci plynutia premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka; iniciatívne vyhľadávanie takýchto dôvodov zo strany súdu by predstavovalo porušenie rovnosti strán v civilnom sporovom konaní.

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávacom spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalovaný podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Odvolací súd nezistil porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces tvrdeným nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku, pretože napadnutý rozsudok obsahoval základné ozrejenie dôvodov rozhodnutia, preto neboli splnené výnimočné dôvody pre jeho zrušenie; na druhej strane však dospel odvolací súd k záveru, že právne posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku nie je správne (body 4.13 až 4.15 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o čiastočnom vyhovení žalobe (prvý výrok) zmenil tak, že žalobu žalobcu v tomto rozsahu zamietol.

8. Odvolací súd v dôsledku zmeny napadnutého rozsudku rozhodol o trovách konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie; v dôsledku zmeny napadnutého rozsudku v zmysle zamietnutia žaloby žalobcu bol žalovaný v spore v plnom rozsahu úspešný, preto podľa § 255 ods. 1 C.s.p. mu proti žalobcovi vznikol nárok na plnú náhradu trov konania (trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj trov odvolacieho konania); preto odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %), ktorý zahŕňa trovy konania pred súdom prvej inštancie ako aj trovy odvolacieho konania; nebolo potrebné osobitne rozhodovať o zrušení výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože tento výrok je odstránený novým rozhodnutím o trovách konania zo strany odvolacieho súdu podľa § 396 ods. 2 C.s.p.; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.). Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).